

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

XI. An duplex corpus possit esse in eodem loco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

Matriti & Romæ, si agens tantum sit Matriti applicatum, tantum poterit agere Matriti: ergo passum tantum poterit Matriti recipere, quia actio, & receptio sunt idem: ergo non poterit Romæ effectum recipere. Multa latet a quoquoque in primo antecedenti, illam aperio. Agens existens tantum Matriti applicatum passum existenti Matriti, & Romæ tantum posse agere Matriti, potest hunc sensum habere, tantum potest agere per actionem præsentem tantum Matriti: vel potest alium reddere tantum potest agere per actionem procedentem à principio existenti tantum Matriti, siue actio existat Matriti tantum, siue in pluribus aliis locis. In hoc sensu ultimo propositio vera est, in primo est distinguenda. Actio existens Matriti tantum potest agere per actionem existentem tantum Matriti ex vi agentis à quo procedit, seu quæ tantum petit Matriti existere ex eo quod procedat ab agenti existenti Matriti, concedo: tantum potest agere per actionem Matriti tantum præsentem absolute, ita ut ex eo quod hæc actio procedat ab hoc agenti existenti tantum in hoc loco repugnantiam habeat ad existendum in alio loco, si fuerit principium aliud, ex quo in alio loco ponatur, nego, itaque in casu dato agens applicatum tantum Matriti ageret per actionem existentem Matriti, & consequenter per actionem existentem Romæ, quæ est eadē, non tamen ageret per actionem ut existentem Romæ formaliter, quia ita formaliter sumpta actio reduplicat præsentiam Romanam, quæ non est ratio agendi respectu principij existentis Matriti, & strictè loquendo, neque ageret per actionem ut præsentem Matriti, quia præsentia Matritana, quam habet actio non est ratio agendi, imò probabile est non dependere à principio actionis, tantum est verum dicere, ex vi principij hoc modo applicati, debere actioni hanc præsentiam Matritanam, & non Romanam, quia principium Matriti præfens exigit subiectum præfens Matriti, & cum actioni debeatur præsentia in loco, in quo est subiectum, remotè debetur actioni præsentia Matritana ex eo quod principium sit Matriti applicatum.

21 OCTAVA CONCLUSIO: Omnes actiones, vitales amandi, intelligendi, videndi, & audiendi comitantur vivens ubicumque sit. De actionibus vitalibus intelligendi, & amandi ferè omnes sententur, quia actiones hæc non dependent à principijs obiectorum, & anima quæ est illarum principium cum speciebus, & habitibus supponitur in omni loco cum eisdem principijs ad operandum. De sensationibus externis negant nonnulli hanc conclusionem, contra quos tradidi conclus. 3. accidentia, & actiones dependentes in fieri & conservari à suis principijs tantum indigere esse applicata in unico spatio, ut possint esse in pluribus.

22 Obiiciunt recentiores contra hanc repetitionem sensationum externarum: visio existens Toleti representat arcem Regiam cum tanta distantia: ergo existens Romæ debet representare eandem arcem cum eadem distantia, sed non potest Romæ illam cum eadem distantia representare, quia illam Romæ non habet, sed aliam longè maiorem: ergo talis visio Romæ esse non potest. Respondeo visionem existentem Toleti representare arcem Regiam cum tanta distantia viginti passuum, verbi gratia, ab alio corpore existente Toleti à Cathedrali templo, v.g. & à me existente Toleti, quam distantiam inter eademmet extrema representaret visio Romæ posita, ita ut visio existens Romæ representaret arcem Toletanam non ut distantem à templo Romano S. Petri, neque à vidente ut existente Romæ, sed ut distantem à vidente ut existente Toleti & ab Ecclesia Toletana in qua nulla est repugnantia, quia tunc visio Romæ existens non representaret distantiam, quæ esset Romæ, sed quæ esset Toleti. Eodem modo visio, quæ Romæ videretur templum D. Petri distans à Capitolio, per tot passus, si Toleti poneretur representaret idem templum distans ab eodem Capitolio, non verò distans ab arce Toletana. Itaque Toleti esset visio representans distantiam inter corpora Romana, quæ non representaret distantia à Toletanis, & Romæ esset visio, quæ representaret distantiam inter corpora Toletana, non verò inter corpus Toletanum, & Romanum, quia hæc distantia neque per visionem existentem tantum Romæ, neque per visionem existentem Toleti tantum videretur, & repetitio præfentiarum Matriti & Toleti non constituit obiectum aliquod visum, quod non videbatur, dum quælibet visio simplicem præfentiam habet. Si dubites an corpus existens Romæ & Toleti vi-

dens templum Capitolium Romæ existens, & arcem Regiam Toleti videat distantiam inter Capitolium, & arcem Regiam, negativè respondeo, quia distantia non videtur corporibus intermediis inter utrumque obiectum non visis, cum autem illud videns non videret corpora intermedia inter Capitolium, & arcem, non videret utriusque distantiam.

PUNCTUM XI.

An duplex corpus possit esse in eodem loco.

Non posse naturaliter duplex corpus eodem contingere spatio negare non poterit, qui non audeat manifeste sensum experientie contradicere. Cur enim si corpus posset corpus intra se recipere, glans arca murum quateret, & toto illius impetu contracto resisteret. Quomodo si terra nobis penetrationis repugnantia aditum non occluderet, propria gravitate non præcipites ad centrum vique rueremus, possemusque pedem tutè solo figere? Quomodo nos navis sustinet ne aquis demergamur, nisi quia dum nos in proprium non admittit spatium, nos continet ne ad aquarum spatium perveniamus? Est ergo inter Philosophos omnino certum non posse corpus corpore penetrari.

Duo contra hanc veritatem levis momenti solent obijci. Primum, vas plenum aqua nummos in se continere, retentà tota aqua, quam antequam nummi inticerentur continebat. Secundum vas cinere plenum tantum in se aquam continere, quantum reciperet omnino vacuum cinere. Neutrum credo. Foras tamen nummulum aliquem continere valebit aquæ vas, cuius labra siccitate aquam coercent, ne diffuset, sed ut rursum attollatur ad occupandum novum spatium, loco illius, quod nummus occupabat. Ad secundam experientiam dico cinerem aquæ pondere, ut humectatione comprimi, & multum aeris intra se contentum expellere, quo expulso plus spatij aquæ relinquitur, tum etiam ratione aliarum partium, quæ in subtilissimos spiritus evanescent, numquam tamen tantum spatium aquæ permittitur, quantum daretur si vas omnino cinere vacuum esset.

Difficultas est quomodo corpus vnum loco pellat aliud. P. Rub. tractat. de loco, quæst. 6. num. 71. ait corpus vnum formaliter aliud à loco expellere, & penetratione resistere. Difficilis mihi hic resistendi modus est, quia corpus intendens ingredi spatium alterius non intendit subiectum commune informare, quia penetrata corpora non mutuo informantur, neque illorum præfentia idem respiciunt subiectum illis realiter neque quidquam est commune, spatium enim ut sæpe dixi est quid chimæricum, & corpora non realiter sunt in spatio: ergo nihil est in ordine ad quod hæc corpora penetrata formalem possint habere resistantiam, quam semper cognoscimus in ordine ad aliquod commune, à quo se expellunt, sic calor, & frigus quæ formaliter opponuntur, resistantiam habent non præcisè secundum suas entitates, sed in ordine ad idem subiectum. Posset aliquis dicere præfentias illas ex vi quarum duo corpora essent penetrata opponi præcisè secundum suas entitates sine aliquo respectu ad aliquid illis commune: ita ut præfentia huius corporis eo ipso quod existat in rerum natura exigat, ne existat præfentia, ex vi cuius subiectum illius præfentia, & huius subiectum penetrarentur. Hoc resistantia genus non ex alio capite potest impugnari, nisi quia gratis, & absque villo fundamento fingitur, absque villo exemplari in rerum natura inuento, nullas enim entitates agnovimus, quæ repugnantiam habeant inter se nudè sumptas, nisi in ordine ad aliquod subiectum, principium, vel terminum commune. An talis præfentiarum impossibilitas formalis resistantia dicenda esset, casu quo daretur, quæstio posset esse de nomine, cum enim non esset per informationem subiecti communis, sicuti est resistantia, quam habent calor & frigus, non ita propriè formalis resistantia diceretur, bene tamen ad hoc resistantia genus reduceretur, quia non esset per aliquem actuum influxum, sed præcisè per exigentiam, quam per se ipsas haberent præfentia, ut una posita Deus aliam præexistentem destrueret, vel non antea existentem ne produceret.

Facilius percipio hanc corporum resistantiam in genere 4
causa

causæ efficientis per impressionem impulsus, ex vi cuius corpus acquirit præsentiam in spatio distincto ab illo, quod corpus imprimens talem impulsum intendit occupare, vel per immediatam productionem præsentie in spatio distincto ab illo, quod intendit occupare corpus se mouens, quod non solum facit, ne corpus aliud quod loco pellit, illud spatium occupet, sed illi nouam aliam præsentiam producat, quæ formaliter antiquam expellit, quia corrupta succedit corpus aliud in spatio quod antea hoc occupabat, absque penetratione aliqua.

Obiiciunt: Quantitas actiue tantum resistit penetrationi: ergo poterit illius resistentia vi Angelica vinci. Maiorem enim impulsum poterit imprimere Angelus ut corpora penetrantur, quam corpora ne penetrantur. Respondetur, nullum impulsu posse imprimere Angelum ex vi cuius corpora penetrantur, quia vel illum imprimi vni tantum corpori, vel maiorem huic & minorem alteri, vel vtri-que corpori æqualem impulsu imprimi. Si vtri-que æqualem, cum quodlibet corpus intendat alterum proprio pellere loco versus partem oppositam, versus quam corpus impulsu sibi impresso se intendit mouere & æqualis sit virtus & resistentia vtriusque, nullum vincet, & ita vtrum-que proprium locum seruabit, nulla penetratio facta. Si inæqualiter impellantur, corpus, quod maiorem habet impulsu remouebit alterum à proprio loco, & illi absque ulla penetratione succedet.

6. Posse duo corpora supernaturaliter penetrari omnium scholasticorum consensus tanquam omnino certum stabilit, si ab his Durandum excipias, qui in 4. dist. 41. quæst. 6. vtramque partem problematicè defendit; sentiunt multi facis literis veritatem hanc stabilitatem esse, ex quibus habes illa purissimo Virginitatis vtero Christum Dominum in lucem editum esse, & clausis ianuis cœnaculum introisse, & apud Paulum ad Hebræos 4. legitur: *Habentes Pontificem, qui penetravit celos seipsum*, &c. Quæ absque penetratione corporum in eodem loco fieri nun potuerunt. Cæterum non multum hæc testimonia vrgere videntur, quia posset quis dicere Christum Dominum sine transitu per medium intererato Virginitatis clausuro ex vtero fuisse egressum, & simili modo cœnaculum introisse relicta vna præsentia, & immediatè alia distante producta. Ad illud Pauli dici potest verbum *penetro* diuerso modo sumi inter Latinos, ac inter Philosophos, apud illos enim idem sonat corpus penetrare, ac ad illius intimas partes peruenire, sic dicitur maria penetrasse, qui summo se mari credidit.

7. Efficacius probo hanc sententiam ex Eucharistie mysterio, in quo omnes partes corporis Christi in quocum-que indiuisibili spatio, sunt inuicem inter se penetrata, & cum quantitate panis. Dices in Eucharistia corpus Christi habere præsentiam definitiuam, cui non repugnat penetratio partium, potius illam essentialiter inuoluit, corpus autem circumscriptiuè præsens ex vi huius præsentie fieri impenetrabile. Si hac solutio posset subsistere ex illa posset responderi testimoniis scripture adductis potuisse Christum præsentiam assumptisse definitiuam circumscriptiuè relicta, dum percurreret spatium occupatum Beatissimæ Virginitatis corpore, & cœnaculi ianuis vt posset se penetrare. Admitto præsentiam definitiuam distinctam esse à circumscriptiuâ, & arguo à paritate vtriusque, non est enim de ratione præsentie definitiuæ penetrare corpus definitiuè existens cum alio corpore existenti circumscriptiuè, & tamen quantitas Christi existens definitiuè in Eucharistia penetratur cum quantitate panis existente circumscriptiuè: ergo eodem modo poterunt duæ quantitates circumscriptiuè existentes idem spatium occupare.

8. Ratione prædicta sententia probatur: nullum est caput, ex quo in ordine ad potentiam diuinam penetratio corporum circumscriptiuè existentium repugnet: ergo poterunt penetrari. Antecedens probo: repugnantia capacitatis non oritur ex incapacitate subiecti, aut spatij vt probauimus, sed tantum ex influxu actiuo, quo vnum corpus aliud remouet à loco quem intendit occupare, vel ex eo quod vna præsentia exigat non esse alterius. Sed potest non concurrere actiue cum quantitate vt moueat aliud corpus, & concurrere vt producat præsentiam, & similiter potest contra existentiam huius præsentie aliam conseruare: ergo potest Deus non obstante natia impenetrabilitate duorum corporum, illa contra propriam existentiam atque virtutem penetrare, in quo nulla potest excogitari repugnantia.

Maior est difficultas, an duplex corpus graue penetratum moueretur naturaliter. Negat Pater Vasquez, quia sequeretur naturaliter denuò penetrari, quia vel moueretur simul, & sic acquirerent aliud nouum spatium vtri-que commune, & naturaliter daretur alia penetratio, vel moueretur vnum, & non aliud, & sic similiter daretur noua penetratio, qui partes profundæ corporis acquirerent spatium quod habebant partes aliæ alius corporis: cum quo facta fuerat penetratio, & ita pars quæ antea fuerat penetrata cum hac parte per motum cum aliis penetraretur. Censeo propter hanc rationem non posse ex duobus corporibus diuisibilibus inter se penetratis vnum moueri immoto alio. Affirmo tamè duo illa corpora naturaliter simul esse mouenda, rationem accipe. Corpus tantum resistit penetrationi per impressionem impulsus, quo semel deui-cto naturaliter durat penetratio, quæ non nisi supernaturaliter potest dissolui, quia dissoluenda erat per motum vnius quantitatis altera immota, vel se versus aliam partem mouente, quod contingere non potest, vt supra dicebam, aut per destructionem subiecti: quantitas verò, cui penetratio contingit corrumpi non potest secundum aliquam partem sui ab aliquo agenti naturali. Quod si supposita hac penetratione miraculosè facta naturaliter durat, quia non est agens naturale, à quo possit destrui, sic posita penetratione corporum poterit alia eisdem corporibus contingere naturaliter propter eandem rationem, nulla enim erit causa, quæ illam impediat, quia nullum corpus poterit aliud impedire, ne acquirat spatium, quod intendit, & cum vtrumque corpus penetratū idem spatium intendat acquirere, illud naturaliter acquirunt. Non posset hæc corpora impediri mutuo, ne quodlibet acquirat spatium, quod intendit, sic probo. Vnum corpus impedit aliud ne hoc spatium acquirat imprimendo illi impulsu, ex vi cuius ab illo remouetur, & in alio spatio constituitur: Corpus graue penetratum cum altero si illi impulsu aliquem imprimeret esset vt illum secum traheret versus illam partem, versus quam se mouere intendebat cum se non posset mouere, nisi corpus aliud secū traheret: ergo potius vnum corpus alterum penetratum iuuaret, vt moueretur, quam illud impediret per impulsu, sed nullo alio modo potest corpus impedire motum alterius: ergo nullo modo poterit corpus penetratum secum penetrati motum impedire: ergo vtrumque simul mouebitur.

Ex his soluta manet obiectio, quæ sese præ oculis offert. Idem corpus positum supernaturaliter in duplici spatio non potest naturaliter duplex aliud spatium acquirere: ergo duplex corpus positum supernaturaliter in eodem spatio non potest aliud spatium vtri-que commune acquirere. Cuius disparitatem ex doctrina tradita facile reddo. Corpus supernaturaliter positum in duplici loco nõ nisi supernaturaliter in eodem conseruari potest, quia præsentia, ex vi quarum est in duplici loco per se ipsas repugnant, & ita semper remanent cum eadem repugnantia, & similè aliam habent, quacumque aliæ duæ, quæ denuò producerentur, & ita naturaliter produci non poterunt, penetratio verò semel supernaturaliter facta naturaliter potest conseruari, & alia loco illius succedere, quia repugnantia penetrationis non est per resistentiam præsentiarum, quæ semper remanet, sed per impulsu, quem vnum corpus imprimit alteri, ne cum illo penetraret, & cum hunc non possit imprimere, nisi supponatur non penetratum cum illo, & in diuerso loco constitutum, postquam semel est penetratum cessat resistentia penetrationis quousq; se iterum constituentur duo illa corpora posituè vnum extra aliud. Hæc ita composui in sententia asserente corpora actiue tantum penetrationi resistere, quam veriore puto, si autem dicatur præsentias ipsas, ex vi quarum fit penetratio per suasmet entitates opponi, & quasi formaliter resistere, dicendum est corpora penetrata non posse naturaliter moueri, etiam versus eandem partem, quia præsentie acquirendæ inter se essent repugnantes, & ita non possent naturaliter produci.

PUNCTUM XII.

De vacuo.

Vacuū vulgè definitur: *Locus non repletus corporibus, aptus tamen repleti.* In qua definitione redundare videtur illud *aptus repleti*, quia eo ipso quod sit locus, & non sit repletus